

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26CoE/303/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214213860
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4214213860.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci oprávneného: H.. E. C. O. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXXX U. Z. C., L., H. XXXXX, R.V. C., občan J. K., v konaní zastúpený JUDr. Igorom Gažíkom, advokátom so sídlom Bojnická cesta 7, Prievidza, proti povinnej: H.. R. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. u. XX, D., H., v konaní o výkon predbežného opatrenia, ktorým sa zakazuje vycestovanie maloletým deťom O.: S. 'o C., nar. XX.XX.XXXX, C. U., nar. XX.XX.XXXX a K. C., nar. XX.XX.XXXX, mimo územia Slovenskej republiky, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č.k. 10Em/1/2014-20 zo dňa 8. augusta 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Komárno č.k. 10Em/1/2014-20 zo dňa 8. augusta 2014 potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie vo veci zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil ustanoveniami § 273 ods. 5, § 85 ods. 1, § 103 a § 104 OSP, pričom uviedol, že v danom prípade vo veci nie je príslušný konať, pričom na území Slovenskej republiky niet súdu, ktorému by bolo možné vec v zmysle § 105 ods. 2 OSP postúpiť. Maloleté deti, ktorých sa vec týka sa spolu s povinnou zdržiavajú v Maďarsku, čo vyplýva tak z tvrdení navrhovateľa uvádzaných v jeho návrhu na začatie konania, ako aj zo správy Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže zo dňa 31.07.2014. Ďalej uviedol, že oprávnený sa vo svojom návrhu domáhal vymoženía dodržiavania zákazu vycestovania maloletých detí mimo územia Slovenskej republiky. Nakoľko rozhodnutie o uložení zákazu vycestovania možno vykonať iba v prípade jeho porušenia, ktoré spočíva vo vycestovaní detí mimo územia Slovenskej republiky (pričom zároveň nejde o výnimky zo zákazu ustanovené vo vykonávanom rozhodnutí), príslušné na výkon tohto rozhodnutia budú súdy toho štátu, na územie ktorého boli maloleté deti neoprávnene vyvezené. Uvedený záver napokon vyplýva i z ustanovenia § 273 ods. 5 OSP, ktoré zakotvuje úpravu osobitnej miestnej príslušnosti súdov pre konania o výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí. Za súčasnej situácie, keď sa maloleté deti spolu s povinnou dlhodobo nachádzajú v Maďarsku, príslušnými na vykonanie rozhodnutia o zákaze vycestovania maloletých detí mimo územia Slovenskej republiky sú súdy v Maďarsku. Pre úplnosť poukázal súd prvého stupňa i na tú skutočnosť, že súdne rozhodnutie, ktoré oprávnený súdu predložil ako exekučný titul je bez doložky právoplatnosti a vykonateľnosti a je teda v danom stave formálne nevykonateľné. Tento nedostatok sa však súd prvého stupňa s poukazom na zistenú neodstrániteľnú prekážku konania nepokúšal odstraňovať. O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom zároveň došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP. Konštatoval, že v súdnom spise sa nenachádza relevantný doklad od žiadneho kompetentného orgánu o tom, kde sa deti skutočne zdržiavajú a na akej adrese. Povinná je stále evidovaná a podľa všetkého aj zamestnaná v spoločnosti Forlife s.r.o. v Komárne, kde vykonáva lekársku prax, čo vyplýva aj preverovania na Okresnom súde Bratislava I a z článku denníka Nový čas a zo zoznamu lekárov spoločnosti FORLIFE s.r.o. Ďalej poukázal na to, že súd prvého stupňa nemal zákonný dôvod konanie zastaviť a naopak v prípade pochybností sa mal obrátiť na najvyšší súd s vyriešením tejto otázky. Mal za to, že nakoľko je Slovenská aj Maďarská republika členským štátom Európskej únie, na obe krajiny sa vzťahuje nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003, preto obe krajiny mali využiť medzinárodnú spoluprácu.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté uznesenie ako aj postup súdu prvého stupňa, ktorý mu predchádzal, v medziach podaného odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné. Rozhodol tak, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP.

Oprávnený sa podaným návrhom domáhal nariadenia výkonu rozhodnutia - predbežného opatrenia Okresného súdu Bratislava I. č.k. 1P/266/2010-735 zo dňa 21.03.2013 vykonateľné dňa 22.03.2013, ktorým súd zakázal vycestovanie samostatne ako i s tretou osobou maloletým deťom O.: S. o C., nar. XX.XX.XXXX, C. U., nar. XX.XX.XXXX a K. C., nar. XX.XX.XXXX, mimo územia Slovenskej republiky až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, s výnimkou zabezpečenia povinnej školskej dochádzky.

Súd prvého stupňa vykonal šetrenie ohľadom aktuálneho pobytu maloletých detí, pričom zo správy doručenej súdu dňa 01.08.2014 vyplýva, že Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže oznámilo súdu, že podľa správy maďarského registra obyvateľov majú všetky tri maloleté deti O. od 09.01.2014 registrovaný pobyt na adrese XXXX D., J. u. XX, H.. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno vyplýva, že matka maloletých detí a maloleté deti sú odhlásení z trvalého pobytu v obci H.. Súdu prvého stupňa sa povinnej na túto adresu v konaní vedenom pod sp. zn. 9Em/2/2013 dňa 08.07.2014 nepodarilo doručiť ani súdnu zásielku.

Podľa § 251 ods. 1 OSP, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; 31) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa § 103 OSP, kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 2 OSP, ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Právna úprava výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí má osobitné postavenie medzi všeobecnými ustanoveniami o výkone rozhodnutia. Výkon rozhodnutia podľa šiestej časti Občianskeho súdneho poriadku sa vzťahuje len na nútený výkon rozhodnutí, z ktorých vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania a na výkon rozhodnutí o výchove maloletých detí. Konanie sa začína na návrh osôb oprávnených na výchovu alebo styk s dieťaťom, alebo z úradnej povinnosti, uznesením súdu o začatí konania. Účastníkom konania je maloleté dieťa (spravidla zastúpené kolíznym opatrovníkom), ten, kto podľa rozhodnutia alebo schválenej dohody má právo na výchovu alebo styk, a ten, kto mu v tom bráni (§ 94, 272). Príslušným súdom je všeobecný súd

dieťaťa (§ 273 ods. 3). Predpokladom nariadenia výkonu rozhodnutia je aktívna účasť súdu zameraná na dobrovoľné plnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia alebo schválenej dohody. Preto súd skôr, ako nariadi výkon, vyzve toho, kto sa odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo dohode, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobil, alebo súdom schválenú dohodu plnil. Vo výzve poučí povinného na následky neplnenia povinností, spravidla požiada iné subjekty o pôsobenie na povinného, aby tieto povinnosti dobrovoľne plnil. Ak takáto výzva zostane bezvýsledná, súd uloží tomu, kto dobrovoľne neplní, pokutu, ktorá nesmie presiahnuť sumu 200,- eur. Pokutu možno ukladať opakovane. Osobitným spôsobom výkonu rozhodnutia je odňatie dieťaťa a jeho odovzdanie tomu, komu bolo zverené, alebo tomu, kto má právo na styk s dieťaťom.

Aby súd mohol vo veci konať, musia byť splnené podmienky konania, na splnenie ktorých súd prihliada kedykoľvek za konania. Jednou z podmienok konania je aj existencia súdnej právomoci. Nedostatok súdnej právomoci je neodstrániteľným nedostatkom konania, ktorý keď súd zistí, nemôže vo veci konať a konanie musí zastaviť. V prípade veci s cudzím prvkom, ktorá môže byť daná s ohľadom na účastníkov konania alebo vzhľadom na predmet sporu, či iné okolnosti, súd postupuje podľa mnohostranných, či bilaterálnych zmlúv, ktorými je štát viazaný. V prípade, že takýchto zmlúv niet, súd posudzuje právomoc podľa kolíznych noriem vnútroštátneho práva.

V danom prípade sa jedná o konanie o výkon rozhodnutia týkajúceho sa maloletých detí, pričom sa povinná spolu s maloletými zdržiava na území Maďarskej republiky. Z obsahu súdneho spisu mal odvolací súd za preukázané, že exekučným titulom je v tomto prípade - uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1P/266/2010-735 zo dňa 21.03.2013 o predbežnom opatrení, ktorým súd zakázal maloletým deťom O.: S. o C., nar. XX.XX.XXXX, C. U., nar. XX.XX.XXXX a K. C., nar. XX.XX.XXXX samostatne ako i s treťou osobou vycestovať mimo územia Slovenskej republiky až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, s výnimkou zabezpečenia povinnej školskej dochádzky do Súkromnej základnej školy Waldorf v Györi v Maďarskej republike počas pracovných dní v týždni od 07:00 hod do 18:00 hod. Rozhodnutie je právoplatné dňa 20.06.2013 a vykonateľné dňa 22.03.2013.

Zo správy doručenej súdu prvého stupňa dňa 01.08.2014 vyplýva, že Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže oznámilo súdu, že podľa správy maďarského registra obyvateľov majú všetky tri maloleté deti O. od 09.01.2014 registrovaný pobyt na adrese XXXX D., J. u. XX, H.. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno ďalej vyplýva, že matka maloletých detí a maloleté deti sú odhlásení z trvalého pobytu v obci H.. Súdu prvého stupňa sa povinnej na túto adresu v konaní vedenom pod sp. zn. 9Em/2/2013 dňa 08.07.2014 nepodarilo doručiť ani súdnu zásielku. Z obsahu ďalšieho súdneho spisu Okresného súdu Komárno vedeného pod sp. zn. 9Em/2/2013 ďalej odvolací súd zistil zo správy Okresného riaditeľstva PZ v Komárne, OO PZ zo dňa 12.02.2014, že vykonaným šetrením na adrese H. XXX, otvoril hliadke otec povinnej, ktorý uviedol, že menovaná sa tu nezdržiava, nakoľko pracuje v MR v Györi, kde aj býva, pričom pracuje aj v nemocnici v Komárne. Z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov z 14.03.2014 vyplýva, že povinná aj maloleté deti majú adresu trvalého pobytu od 18.12.2013 H., F. XX. Taktiež z rozhodnutí Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, Eötvösova ul. 39, Komárno vyplýva, že maloleté deti, žiaci tejto školy, majú od 12.09.2011 povolené plnenie povinnej školskej dochádzky mimo územia SR. Aj z fotokópie zápisnice o pojednávaní zo dňa 04.03.2014, najmä vyjadrenia otca povinnej vyplýva, že povinná ukončila pobyt na území Slovenskej republiky a býva v Maďarsku, podľa vedomostí otca v D..

Oddvolací súd uvádza, že je potrebné odlišiť v prvom rade právomoc na návratové konanie podľa Haagskeho dohovoru o občiansko právnych aspektoch medzinárodných únosov detí, ktoré končí nariadením návratu dieťaťa do štátu ich obvyklého pobytu alebo nenavrátением dieťaťa a v druhom rade právomoc na nariadený výkon slovenského rozhodnutia. V tomto prípade sa jedná o nariadený výkon predbežného opatrenia vydaného súdom Slovenskej republiky, pričom všeobecný súd dieťaťa sa nenachádza už v Slovenskej republike, ale v Maďarsku. Slovenská republika, ako aj Maďarsko sú členskými štátmi Európskej únie, a preto je potrebné aplikovať v danom prípade nariadenie rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Právomoc súdov členských štátov v otázkach rodičovských práv a povinností je upravená v čl. 8 až čl. 14 nariadenia s tým, že súdy členského štátu

majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

V tomto prípade sa teda jedná o konanie o výkon rozhodnutia s cudzím prvkom, kde otázka štátneho občianstva, trvalého, resp. obvyklého pobytu dieťaťa nie je rozhodujúca, ale podstatným je miesto výkonu rozhodnutia, t.j. miesto, kde majú byť prijaté donucovacie opatrenia, ktorými sa výkon realizuje. Právomoc súdov vo veci výkonu rozhodnutia sa riadi miestom výkonu rozhodnutia z dôvodu, že donucovacie opatrenia sú obmedzené a vynúiteľné len na území štátu výkonu. Slovenský súd totiž nemôže nariadiť výkon rozhodnutia voči maloletým, ktorý sa fyzicky nachádzajú v Maďarsku. Odvolací súd má na základe vyššie uvedeného preukázané, že povinná sa s maloletými deťmi zdržiava na území Maďarska, kde navštevujú školu, kde bývajú a majú nahlásený trvalý pobyt.

Na základe vyššie uvedených skutočností, nakoľko maloletí spolu s povinnou sa nachádzajú na území iného štátu - v Maďarsku, súd Slovenskej republiky nie je oprávnený nariadiť výkon rozhodnutia, ktorý by sa realizoval na území cudzieho štátu. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné výkon rozhodnutia zastaviť.

V prípade, že povinná nerešpektuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie tunajšieho súdu, oprávnený sa môže obrátiť s návrhom na výkon rozhodnutia na príslušný súd v Maďarsku potom, ako bude rozhodnutie tunajšieho súdu v zmysle čl. 28 ods. 1 nariadenia v tomto štáte vyhlásené za vykonateľné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.